

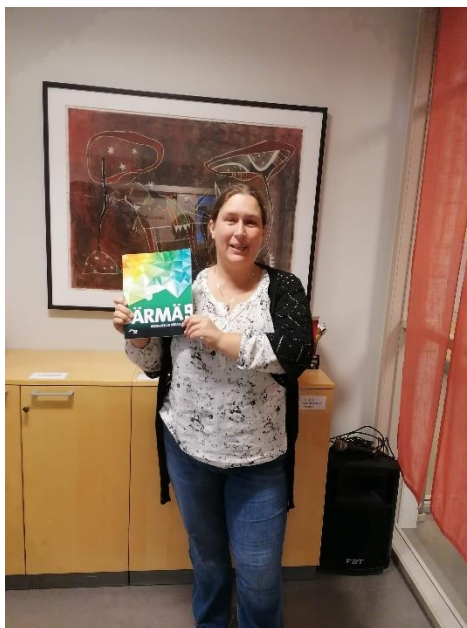
Tanári beszámoló – Erasmus Job shadowing Finnország, Jyväskylä

Krassovics Anna

A szakmai látogatás fő témái: csoportdinamika, tanulói motiváció, tanár-diák kommunikáció és tanulási környezet a finn oktatásban – ennek hatása a hatékonyság növelésére

Job shadowing - Mit is jelent a fogalom? Mit jelentett az út számokban?

- ❖ Job shadowing definíció: munkahelyi megfigyelés, tapasztalatcseré, szakmai látogatás
- ❖ 5 munkanapon keresztül, átlagosan napi 3*1,5 óra hospitálás
- ❖ 1 finn szakos tanárnál több óra, angol és gyakorlati órák
- ❖ Óralátogatás, konzultáció a kollégákkal, iskolai élet megfigyelése
- ❖ 2 iskolában: általános iskola felső tagozat és felső gimnázium
- ❖ Délután 9.a csapatával múzeumok, kulturális programok, workshopok
- ❖ Hazautazás napján fél nap Helsinkiben

Az iskola tanárijában, kezemben a finn irodalom és nyelvtan könyv.

Egyben a kettő, egyszerű, színes, gyerekbarát. Örültem neki 😊

Magyar kolléganőmmel és a felső gimnázium diákokért felelős asszisztensével. Segíti az osztályfőnök munkáját, a pályaeorientációt, családtámogatásban, egyéni fejlesztésben járta. Irodája nyitva minden nap a diákok előtt. 700 diákra 4-5 ilyen kolléga jut a tanárok (és pszichológus, védőnő stb.) mellett.

Egy hét programjai, munka Finnországban

Magyar nyelv és irodalom, valamint angol nyelv szakosként négy szempontra terveztem fókuszot helyezni az iskolalátogatások során Finnországban:

- ❖ kommunikációfejlesztés, tanár-diák kommunikáció
- ❖ tanulási környezet
- ❖ csoportdinamika
- ❖ tippek ellesése, melyek a magyar iskolában is könnyen megvalósíthatók, és javítják a diákok, tanárok teljesítményét, motivációját

Ezek képezték a megfigyeléseim alapját, akkor is, amikor nem szakos órákat látogattam.

A tanulmányút programja napokra lebontva

2023. nov. 5. kiutazás

2023. nov. 6-8 és 10. óralátogatások, kulturális programok, naponta 3-szor 1,5 óra hospitálás a Viitaniemi Iskolában, a tanórák közbeni szünetekben és az órák után konzultáció a finn kollégákkal, felmerült kérdések megbeszélése, tapasztalatcsere

délutánonként kulturális program a gimnázium 9.a osztályával (múzeumok, Experience Workshop, szauna, erdei gyalogtúra, piknik az erdőben)

nov. 9. Gradia Középiskola látogatása, konzultáció tanulást segítő finn kollégával

nov. 11. visszaút, 3 óra városnézés Helsinkiben (Oodi Könyvtár, belváros, Old Market)

Felkészülés, előkészítés

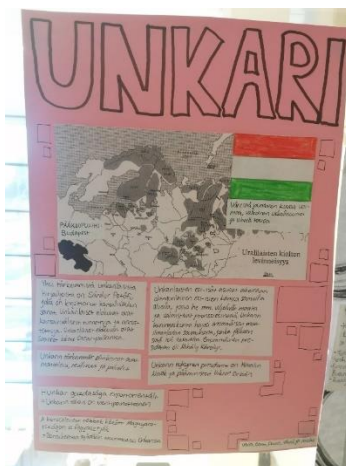
Sok cikket, tanulmányt elolvastam a korábbi években a finn oktatási rendszerről, illetve levelezést folytattam az Experience Workshop kapcsolattartójával (igények rögzítése). Egyeztettünk, terveztünk, tájékoztam a konkrét iskolával kapcsolatban, összegeztem kérdéseimet, amik felmerültek eddig a finn oktatási rendszerről, leszűkítettem az érdeklődési területet.

A felkészülés része volt, hogy rögzítettem az elvárt tanulási eredményeket. Céлом volt, hogy gyakorlatban lássam a finn módszer alkalmazását. Kiszűrjem azokat a jelenségeket, amik rövid távon alkalmazhatók saját iskolánkban. Motivációt nyerjek a mindennapok tanításához. Az egy hetes hospitálás, konzultáció alatt folyamatos önreflexió során megújítsam módszertani repertoáromat, legyen időm átgondolni, milyen irányban tudom változtatni, lendületbe hozni a magyar munkaközösséget, melynek vezetője vagyok. Hosszú távon a magyar oktatási rendszerbe minél több innovatív, pozitív elemet építsünk be. Ezt a folyamatot segíteni, nem feladni a változásra való igényt.

Tapasztalatok

A szakjaim miatt engem elsősorban a **finn irodalom és nyelvtan oktatása** érdekelt. A nyelvoktatás nálunk a gimnáziumban már magas szintű, modern, nem különböznek módszereink sokban az európai kollégák módszereitől. Itthon azonban a magyar tantárgy oktatása ezer sebből vérzik. Elavult, zsúfolt tananyag, kevés gyakorlatias ismeret, túl sok frontálisan oktató kolléga. Mit tudnak a finnek ezen a téren?

Az évfolyamok anyaga fejezetekre van osztva, adott a törzsanyag, de teljes szabadsága van a tanárnak a hangsúlyokban és az időbeosztásban. Minden osztályban tanár és asszisztens van jelen egyszerre, segítve a különleges igényű diákokat, pl. autisztikus jegyekkel élő diákok, bevándorlók, magatartási vagy tanulási zavarral küzdő gyerekek (9. osztályig nincs szegregáció, minden típusú nehéz diák integrálva tanul a körzeti iskolában). A finn tankönyvben nagyon kevés adatszerű, elméleti tananyag van, csupán kb. 20%. Helyben írnak fogalmazásokat, gépen dolgoznak, a tanár belelát a diák órai munkájába, kommentál, folyamatosan segít, gépről vagy személyesen. A kiadott feladatok és a tankönyv gyerekközpontú, a feladatok megfogalmazása személyes véleményt kér, elemzést, reflexiót. Érdekesség: komolyan tanulnak a nyelvirokonásról, minden teremben voltak hasonló plakátok:

A nyelvoktatás és egyéb tantárgyak kapcsán az alábbi észrevételeket tettem, amik megfontolásra érdemesek.

- ❖ **Egyensúly** van a tantervben a **gyakorlati és elméleti (humán és reál) tárgyak között**.
- ❖ Minden tantárgy az **együttműködés** tanítására épül.
- ❖ Nyelvoktatás: **gyakorlatias** órák, kis létszám, sok csoportmunka (módszertani újítást nem láttam). Angol és svéd a kötelező (svéd nehezen megy, nem népszerű, de könnyen haladnak)
- ❖ Lassú tempó, sok ismétlés
- ❖ Órai munkára koncentrálnak (egész héten 1 házi feladattal találkoztam)
- ❖ 1 osztály minden évfolyamon kéttannyelvű (városban 1 ilyen lehetőség)
- ❖ Gyakorlati órák: rajz, sport, főzés, technika

A **technikai és tárgyi feltételek** lenyűgözőek. Sok hangszer, minden tanárnak külön szaktanterem, helyben az elérhető tankönyvek az adott teremben, minden diáknak az órán bármikor elérhető laptop, amin tud dolgozni. A tanárok kis asztali kamera segítségével ki tudják vetíteni a tankönyvet, papírra írt jegyzeteiket, az éppen írt megoldásokat, levezetéseket. Ez Neustadtban, Németországban is így volt. Arra a kérdésemre, hogy mióta, azt a választ kaptam a 45 körüli kortárs kollégától, hogy mindig is így volt, legalábbis ő 20 éve kezdett, akkor már itt voltak ezek az eszközök.....

TECHNIKAI/ TÁRGYI FELTÉTELEK

Mindezek után el lehetnének keseredve. Mégis, most jön az, ami miatt a finn gyerekek hatékonyan tanulnak. A következőkben olyan általános észrevételeket teszek, melyek a motivációt növelik, a hatékony tanuláshoz szükséges környezetet teremtik meg, sokszor nem is csak anyagi ráfordítással. Többet számít az ötletesség, az igények figyelembe vétele, az emberség, empátia, egymás kölcsönös tisztelete.

A tanári attitűd rajtunk múlik, könnyedén alakítható, és óriási eredményeket lehet elérni a finn módszerrel. Tekintélyelv helyett hangsúlyozott **partneri viszony** van jelen a diákokkal. A diákok többet beszélgetnek órán, időnként elkalandoznak, DE 1,5 óra alatt mindig visszaterelődtek a feladathoz. Nem fegyelmeznek a kollégák, megértik, ha valaki éppen fáradt, igyekeznek inkább kitartóan bevonni az órába. Tiszteletben tartják aényt, hogy a diákokat is foglalkoztathat olyan ügy, ami eltereli a figyelmüket. Nem tekintik személyes sértésnek a fegyelmezetlenséget. Ez a legnagyobb különbség. Az intézményen belüli kommunikáció rendkívül **felszabadult**, a folyosón könnyedén megszólítják a diákok a tanárokat, közvetlenség érzékelhető. Minden kolléga folyékonyan beszélt angolul, akár a finn nyelvű órán, énekórán is átváltott a csoport angolra miattunk. Nem elvárás, hogy otthon tanulja meg az anyagot a diák. Tehát nagyobb a felelősség, csak az adott tanóra áll a tanár rendelkezésére, hogy oktasson. Dolgozat előtt nem tanultak a folyosón a gyerekek, mert gyakorlatias munkák voltak a számonkérések, az órán tapasztaltak alapján.

Az **emberbarát szervezés** szintén nem csak anyagi ráfordítás kérdése. Hisznek az alábbi hármásban:
Diákjólét=tanári jólét=társadalmi jólét

- ❖ 3 évfolyam – 3 ebédszünet, pl. 7. évfolyam 10 és 12 közötti blokkja így oszlik meg: 10-11 között 60 perc tanóra, 11-11.30 ebéd, 11.30-12 30 perc tanóra (ingyenes menza, maradék ebéd nyilvánosan hirdetve időseknek)
- ❖ Időbeosztás: 8-10, 10-12, 12-2 között 90 perces órák (gimiben 75 perces órák) szünetek 30 percesek, 13 órakor az egész iskola kimegy az udvarra, kötelező kinti szünet
- ❖ **Rugalmasság**, iskola kezében több döntési lehetőség időbeosztásról
- ❖ 8 hetes blokkok, 5-ször változik az órarend a tanévben (1-1 blokkban magasabb órászámot kapnak bizonyos tárgyak, így projekteket könnyebb kivitelezni. Pl. angol lehet 8 héten át heti 3*90 percben, utána csak 1*90 percben a másik 8 hétben) Ez lehetőség arra, hogy senkinek nincs olyan időpontban 1 évig órája, ami pl. utolsó óra, stb

EMBERBARÁT KÖRNYEZET

Diákjólét=tanári jólét=társadalmi jólét

„Acoustic sofa”
„Silent smartbox”

Nagyon **tisztelik a csendet, a lehetőséget az elmélyült munkára**. Bútorokkal teremtenek a nyüzsgő folyosón védett környezetet, ahol a hangszigetelés megoldott, lehetőség van kettesben beszélgetni vagy csoportban dolgozni, elvonulni. A tanári közepén telefonfülke van, célja, hogy a hangosan beszélő ne zavarja kollégákat. Két részre oszlik a tanári: társalgóra és az üvegfal mögött csendes munkaállomásokra.

A sötét tanárit „napfénylámpákkal” világosítják.

KULTURÁLIS BENYOMÁSOK 1.

Hogy mit épít a finn állam fennállásának 100. évfordulójára Helsinkiben? Nem találnánk ki. Egy könyvtárt!

Helsinkiben megnéztük az ingyenes, mindenki számára hozzáférhető, városnyi méretű kulturális központot.

Szolgáltatásokkal, sok programmal várják az óriási hajó alakú csodás épületben a látogatókat. A pihenni vágyókat, a hangszert kölcsönzőket, a filmet nézőket, a zenét hallgatókat, a pólóra vasalni kívánókat. Na jó, olvasni is lehet 😊 Teraszon, fotelben, elvonulva, csoportosan, ahogy tetszik. Jelképes volt számomra, hogy az állam erre szánja a pénzt. A szolgáltatások, terek kialakítása lakossági szavazás útján alakult ki. Mi lehet még?

KULTURÁLIS BENYOMÁSOK 2.

Hosszú távú eredmények

A hivatalos beszámoló egy összegző prezentáció volt a tantestületi értekezleten. Ez előtt és után sok órányi beszélgetést folytattam a kollégákkal, privát környezetben is, munkaközösségi értekezleteken is. A finn oktatási rendszer objektív, tárgyi körülményeihez nehéz hozzájutni Magyarországon. A változásért minden fórumon fel kell lépünk, ahol megkérdezik a véleményünket. Bizonyos körülményeken tud segíteni az iskola alapítványa. Tanulásegítő eszközöket aktívabban fogok kérni a magyar munkaközösség nevében. Vannak olyan kisebb, nem anyagi ráfordítást igénylő lehetőségek, amik előreviszik a mindennapi oktatás színvonalát: esetleges órarendi kérések bátrabb érvényesítése (duplaórák előtérbe helyezése, ebédelésre szánt idő rugalmas tervezése, 6-hetes órarend/ munkaterv, tömbösítés lehetősége a tantárgyi projektek kivitelezésére).

Legnagyobb nyeresége az egyhetes hospitálásnak, hogy új megvilágításba hozta saját módszereimet. Tanári elhivatottságom megerősödött, energiával töltődtem fel hosszabb távra. Az együtt utazó kollégákkal megerősödött a munkakapcsolatom.

4 KOLLÉGA ÉS A SZABADIDŐ

REKREÁCIÓ
IDŐ EGYMÁSRA, KÖZÖS ÉS EGYÉNI REFLEXIÓRA
ERŐSÍTI A MOTIVÁCIÓT A PÁLYA IRÁNT, KOLLEGIALITÁST

Köszönöm mindezt az EU Erasmus+ programjának, a helyi és kinti szervező kollégáknak, az igazgatóságnak mindkét iskolában.

Krassovics Anna szaktanár

Gödöllői Török Ignác Gimnázium